

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Datum: 8. 5. 2013
- Projekt: Využití ICT techniky především v uměleckém vzdělávání
- Registrační číslo: CZ.1.5.00/34.1013
- Číslo DUM: VY_32_INOVACE_233
- Škola: Akademie - VOŠ, Gymnázium a SOŠUP Světlá nad Sázavou
- Jméno autora: PhDr. Jana Myslivcová
- Název sady: Český jazyk a literatura pro 1. – 4. ročník čtyřletých gymnázií
- Název práce: **Básnické figury v tvorbě Vítězslava Nezvala (prezentace)**
- Předmět: Český jazyk a literatura
- Ročník: 3.
- Studijní obor: 79-41-K/41 Gymnázium
- Časová dotace: 45 minut
- Vzdělávací cíl: Žák bude schopen definovat pojmy a v textu označit básnické figury. Vyvodí typické pro tvorbu Vítězslava Nezvala. Texty na slidech č. 3, 4, a 5 lze vytisknout. V textu č. 3 jsou jednotlivé figury barevně označeny.
- Pomůcky: Notebook, stolní počítač, interaktivní tabule, tiskárna
- Inovace: Využití multimediální techniky, využití ICT

Vítězslav Nezval (1900 – 1958)

Zdroj: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vitezslav_Nezval_bust_by_Otakar_Svec_782.jpg

Stylistické prostředky vzniklé hromaděním (výběr)

- **Anafora** - opakování slova na začátku dvou nebo více po sobě jdoucích veršů nebo po sobě jdoucích vět.
- **Epifora** - opakování jednoho nebo několika slov na konci dvou po sobě jdoucích veršů nebo vět.
- **Epanastrofa** (palilogie) - opakování téhož slova na konci jednoho a na začátku následujícího verše nebo věty.
- **Epizeuxis** - opakování slova v jedné větě těsně po sobě (v jednom verši).
- **Enumerace** - výčet, vyjmenování, vypočítávání řady věcí.
- **Hyperbola** - (nadsázka) - pojmenování expresivně zveličující určitý rys nebo vlastnost.

Edison (Básně noci - výběr)

Jako refrén zněl tu stále jeden tón
šel jsme po špičkách až k dveřím na balkon
přede mnou se chvělo moře světél v dáli
pod ním lidé ve svých lůžkách dávno spali
avšak noc se chvěla jako prerie
pod údery hvězdné artilerie
naslouchal jsem mlčky odbíjení z věži

pozoruje stíny v dálce na nábřeží
stíny sebevrahů pro něž není lék
stíny starých pouličních nevěstek
stíny aut jež porážely stíny pěši
stíny chudáků jež bloudí bez přístřeší
stíny hrbatých na rohu ulice
stíny plné rudých vředů přijíce
stíny zabitých jež budou bloudit navždy
kolem stínů svědomí a stínů vraždy
zakuklené stíny v šatech vojáků
stíny láskou přemožených pijáků
stíny světců kteří básníky se stali
stíny těch kdož vždycky marně milovali

lkavé stíny meteorů padlých žen
křehké stíny cizoložných princezen
Bylo tu však něco těžkého co drtí
smutek, stesk a úzkost z života i smrti

Hodiny letí jak ten pták,
A už se zase smráká.
Hodiny letí jak ten pták,
až do oblak, až do oblak,
ach, chytit toho ptáka...
Ach chytit toho ptáka

Naše životy jsou jako noc a den
na shledanou hvězdy ptáci ústa žen
na shledanou smrti pod kvetoucím
hlohem
na shledanou sbohem na shledanou
sbohem
na shledanou dobrý den a dobrou noc
dobrou noc
sladký sen

Manon Lescaut

Manon je můj osud.

Manon je můj osud.

Manon je všechno, co neznal jsem dosud.

Manon je první i poslední můj hřích,
nepoznat Manon, nemiloval bych.

Manon je motýl. Manon je včela.

Manon je růže, vhozená do kostela.

Manon je všechno, co neztratí svůj pel.

Manon je rozum, který mi uletěl!

Manon je dítě, Manon je plavovláska.

Manon je první i poslední má láska.

Manon, ach Manon, Manon a Arrasu!

Manon je moje umřít pro krásu...

Sbohem a šáteček (Sbohem a šáteček)

Sbohem a kdybychom se nikdy nesečkali
bylo to překrásné a bylo toho dost
Sbohem a kdybychom si spolu schůzku dali
možná že nepřijdem že přijde jiný host

Bylo to překrásné žel všechno má svůj konec
Mlč umíráčku mlč ten smutek já už znám
Polibek kapesník siréna lodní zvonec
tři čtyři úsměvy a potom zůstat sám

Sbohem a kdybychom si neřekli už více
ať po nás zůstane maličká památka
vzdušná jak kapesník prostší než pohlednice
a trochu mámivá jak vůně pozlátka

A jestli viděl jsem co neviděli jiní
tím lépe vlaštovko jež hledáš rodný chlív
Ukázalas mi jih kde máš své hnízdo v skříní
Tvým osudem je let mým osudem je zpěv

Sbohem a bylo-li to všechno naposledy
tím hůře mé naděje nic vám už nezbude
Chcem-li se setkat nelučme se radš tedy
Sbohem a šáteček Vyplň se osude!

Použitá literatura a prameny

- BALAJKA, B. *Přehledné dějiny literatury III*. Praha: SPN, 1997. ISBN 80-85937-48-4
- NEZVAL, V. *Básně noci*. Praha: SNKL, 1959
- NEZVAL, V. *Manon Lescaut*. Praha: Artur, 2011. ISBN: 9788087128725
- NEZVAL, V. *Sbohem a šáteček*. Praha: Československý spisovatel, 1966, ISBN: 2201466
- SOCHROVÁ, M. *Literatura v kostce pro střední školy*. Havlíčkův Brod: Fragment, 1995. ISBN 80-85768-95-X

Použité obrázky

- [cit. 2013-02-02]. Dostupný pod licencí Creative Commons na [www:](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vitezslav_Nezval_bust_by_Otakar_Svec_782.jpg)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vitezslav_Nezval_bust_by_Otakar_Svec_782.jpg

- Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).
- Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.
- Všechna neocitovaná autorská díla jsou dílem autora.